

SECTORPROTOCOL VEILIG TRANSPORT ASBESTAFVAL

Embuild Vlaanderen, vertegenwoordigd door, Karl Neyrinck, voorzitter, en Michel Vanderstraeten, ondervoorzitter,

en

Bouwunie, vertegenwoordigd door Jean-Pierre Waeytens, gedelegeerd bestuurder,

en

Denuo, vertegenwoordigd door Patrick Laevers, algemeen directeur a.i.,

en

VVSG, vertegenwoordigd door Wim Dries, voorzitter, en Kris Snijkers, algemeen directeur,

en

VAB-ABD, vertegenwoordigd door Maarten Vanbuel, voorzitter,

en

OVAM, vertegenwoordigd door Werner Annaert, administrateur-generaal,

en

DMOW, vertegenwoordigd door Filip Boelaert, secretaris-generaal,

Hierna ook "Protocolpartners" genoemd.

1 ALGEMENE BEPALINGEN

1.1 Definities

Artikel 1. In dit besluit wordt verstaan onder:

- 1° Vlarem II: het besluit van de Vlaamse regering van 1 juni 1995 houdende algemene en sectorale bepalingen inzake milieuhygiëne;
- 2° ADR: het Verdrag betreffende het internationaal vervoer van gevaarlijke goederen over de weg;
- 3° sectorprotocol: het sectorprotocol veilig transport asbestafval;
- 4° Codex: de codex over het welzijn op het werk dat alle uitvoeringsbesluiten van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk bevat, met uitzondering van het koninklijk besluit van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen;
- 5° asbestafval: afval van asbestmaterialen die bestaan uit een natuurlijk of kunstmatig bindmiddel zoals cement, kunststof, asfalt, harsen of mineralen;
- 6° bron: de locatie waar het asbestafval tot stand kwam;
- 7° gevaarlijke hoeveelheid inadembare asbestvezels: een concentratie gelijk aan of hoger dan een concentratie aan asbestvezels gemeten conform de grenswaarde voor beroepsmatige blootstelling (Codex).

1.2 Voorwerp en doel

Artikel 2. Het voorwerp van het sectorprotocol betreft het transport van asbestafval. De protocolpartners zijn het niet eens over de draagwijdte van de bijzondere bepaling 168 (artikel 4) en willen via het sectorprotocol een gedragen werkingskader vastleggen voor een veilig transport van asbestafval.

Artikel 3. Het sectorprotocol heeft als doel om, flankerend aan de uitvoering van het Vlaamse Actieplan Asbestafbouw, sectoraal te verzekeren dat het transport van asbestafval van bron tot de vergunde inrichting voor verwerking veilig verloopt. Asbestafval komt vrij bij werken aan gebouwen, infrastructuur, installaties of terreinen die asbesthoudende materialen bevatten. Asbestafval wordt vanaf de bron getransporteerd voor tussentijdse opslag, behandeling of verwerking in een daartoe vergunde inrichting.

Artikel 4. De Codex, Vlarem II en het ADR reguleren het transport van asbestafval:

De Codex bepaalt dat *“asbest en materialen waaruit asbestvezels vrijkomen of stof dat asbest bevat, worden opgeborgen en vervoerd in daartoe geschikte gesloten verpakkingen die voldoende bestand zijn tegen stoten en scheuren en gekenmerkt overeenkomstig de bepalingen van de bijlage bij het koninklijk besluit van 23 oktober 2001”* en in het geval van asbestafval uit een hermetische zone stofdicht, dubbel verpakt hermetisch gesloten wordt.

Vlarem II stelt voor het transport van asbesthoudende afvalstoffen: *“dienen de nodige maatregelen getroffen om ervoor te zorgen dat (...) afvalstoffen die asbestvezels of -stof bevatten, zodanig worden behandeld, verpakt zijn of afgedekt, met inachtneming van de plaatselijke omstandigheden, dat er geen asbestdeeltjes in het milieu terechtkomen”*.

Het transport van asbest - gecategoriseerd onder UN2212 of UN2590 - valt onder de ADR-regelgeving. De bijzondere bepaling 168 stelt dat het vervoer van *“asbest dat zodanig in een natuurlijk of kunstmatig bindmiddel (zoals cement, kunststof, asfalt, harsen of mineralen) is gedompeld of gefixeerd dat tijdens het vervoer geen gevaarlijke hoeveelheden inadembare asbestvezels kunnen vrijkomen, niet onderworpen is aan de voorschriften van het ADR. Afgewerkte voorwerpen die asbest bevatten en niet voldoen aan deze bepaling, zijn toch niet onderworpen aan de voorschriften van het ADR indien ze zodanig verpakt zijn dat tijdens het vervoer geen gevaarlijke hoeveelheden inadembare asbestvezels kunnen vrijkomen.”*

1.3 Inhoud

Artikel 5. De protocolpartners verklaren uitdrukkelijk dat het veilige transport van asbestafval voor hen prioritair is voor de bescherming van de werknemers, derden en het leefmilieu. Zij zullen hiertoe hun respectievelijke leden informeren over dit protocol en vragen om invulling te geven aan de bestaande regelgevende bepalingen zoals vermeld in artikel 4 en dit in overeenstemming met de bepalingen uit artikel 6 zodat het vrijkomen van gevaarlijke hoeveelheden inadembare asbestvezels bij het transport van asbestafval maximaal kan vermeden worden. Door de toepassing van de maatregelen vermeld in artikel 6 wordt voor het transport van asbestafval voldaan aan de regelgeving beschreven in artikel 4 vermits invulling gegeven wordt aan de resultaatsverbintenis waarbij ook asbestmaterialen die hun oorspronkelijk staat verloren, door een correcte verpakking kunnen getransporteerd worden zonder dat er gevaarlijke hoeveelheden inadembare asbestvezels kunnen ontsnappen. Onder ‘asbestmaterialen die hun oorspronkelijke staat verloren’ wordt verstaan: gestockeerde ongebruikte asbestmaterialen of asbestmaterialen die correct

¹ Koninklijk Besluit van 23 oktober 2001 (gepubliceerd op 30 november 2001) tot beperking van het op de markt brengen en van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen en preparaten (asbest)

ontmanteld werden volgens de methodiek eenvoudige handelingen beschreven in het Vlarex II en de Codex.

Artikel 6. De protocolpartners aanvaarden dat met toepassing van volgende voorschriften bij het transport van asbestafval geen gevaarlijke hoeveelheden inadembare asbestvezels kunnen ontsnappen en dat dit transport conform is met de in artikel 4 vernoemde wetgevingen:

- het betreft asbestafval van ongebruikte asbestmaterialen of asbestmaterialen die in aanmerking komen voor ontmanteling conform de methodiek van eenvoudige handelingen;
- het voorzien van een veiligheidsfiche en persoonlijke beschermingsmiddelen (minimaal FFP3 mondkap, afwasbare handschoenen en Tyvec overall) in het voertuig;
- het voorzien van signalisatie van het voertuig conform de etikettering beschreven in het ADR bij vervoer van hoeveelheden groter dan 1.000 kg;
- de aanwezigheid van het opleidingscertificaat, de individuele vergunning, een transportdocument, zoals bv. het digitaal identificatieformulier afvaltransport (E-IDF), dat conform het ADR aangeeft welk gevarengood getransporteerd wordt, bij de (digitale) boorddocumenten;
- een aangepaste theoretische en praktische opleiding van de chauffeur inzake het herkennen, het transport en de veilige omgang met asbestafval, in het bijzonder bij calamiteiten, in kader van Code95 of in kader van de opleiding eenvoudige handelingen (bijlage I: inhoudsopgave opleidingen);
- het gebruik van een verpakking (bigbags en containerbags) die garanderen dat geen gevaarlijke hoeveelheden inadembare asbestvezels kunnen vrijkomen tijdens het transport en toepasbaar is door de producenten: voor bigbags tot 3 m³ (kleinere hoeveelheden asbestafval) moeten UN-gekeurde bigbags, conform ADR gesigneerd, gehanteerd worden, voor containerbags (grotere hoeveelheden asbestafval) moeten de recipiënten voldoen aan de parameters opgesteld in bijlage II, aanpasbaar via het periodiek stuurgroepoverleg (artikel 7) bij nieuwe ontwikkelingen (bijlage II: parameters asbestzakken);
- de chauffeur verzekert zich voor de aanvang van het transport van het correct gebruik van de bigbags en containerbags en zal geen transport aanvangen met niet correct geladen of niet correct afgesloten verpakkingen.

2 GOVERNANCE

Artikel 7. Voor de opvolging van de goede werking van het sectorprotocol wordt voorzien in een periodiek stuurgroepoverleg met vertegenwoordiging van de protocolactoren en indien nodig de bevoegde kabinetten. De stuurgroep komt periodiek samen in functie van de noodzaak tot overleg. Op het stuurgroepoverleg kunnen voorstellen voor verbeteringen en verduidelijking worden besproken. Weerhouden voorstellen worden vastgelegd via het verslag van het stuurgroepoverleg. De stuurgroep heeft tot doel de uitvoering van het sectorprotocol te bewaken, evalueren, verbeteringen te introduceren en desgevallend aan de bevoegde ministers aanpassingen, aanvullingen of wijzigingen aan het sectorprotocol voor te stellen.

Artikel 8. Dit sectorprotocol treedt in werking op 1 oktober 2024. Voor het volgen van de opleiding en voor het gebruik van de verpakkingen geldt een overgangstermijn van 1 jaar.

Artikel 9. Dit sectorprotocol wordt bekend gemaakt bij de respectievelijk bevoegde toezichthouders milieu, arbeidsinspectie en ADR.

Brussel,

Werner Annaert
administrateur-generaal

Filip Boelaert
Secretaris-generaal

Jean-Pierre Waeytens
Gedelegeerd bestuurder

Patrick Laevers
Algemeen directeur a.i.

Wim Dries
Voorzitter

Kris Snijkers
Algemeen directeur

Karl Neyrinck
Voorzitter

Michel Vanderstraeten
Ondervoorzitter

Maarten Vanbuel
Voorzitter

BIJLAGE I LESPLAN

Module code 95 “veilig vervoeren van asbestafval” – conceptversie

Thema 3 voor Code 95 ; gezondheid verkeers- en milieuveiligheid, dienstverlening en logistiek – verzenden , vervoeren en manipulatie (laden lossen vullen verpakken)

Dit voorstel is uitgewerkt door Dirk Bulens, coördinator Tecno Bouw, verstrekker van verschillende theoretische en praktische asbestopleidingen, en door Johan De Waele, veiligheidsadviseur transport gevarengoed van vzw Vereniging Voor Verkeersveiligheid (VVV)

inhoudstafel

Inleiding

- Kadering opleiding met nota, ondertekend door de verschillende protocolpartners
- Kadering opleiding thema 3 binnen code 95

Toelichting nota sectorprotocol veilig transport asbestafval

Wat is asbest?

- soorten asbest en eigenschappen demo
- de gezondheidsrisico's en de onzichtbare vijand
waar komt asbest vrij ?

Wat mag ik vervoeren volgens de nota ?

Hoe moet ik manipuleren of vervoeren volgens de nota ?

- Afbakening toepassingen ifv het transport
- Signalisatie volgens het sectorprotocol

Transport

- technische keuring gebruik transportmateriaal
- attestering autolaadkraan en gebruiker en aanslagmateriaal demo
- Welke transport documenten moet ik hebben ? demo
 - verplichte boorddocumenten (elektr id-formulier, nota, etc)

Recipiënten / containers

- Welke recipiënten zijn geschikt ? (met verwijzing naar lijst) oefening
- acceptatiecriteria voor manipulatie en transport oefening
- Verkeerssignalisatie ifv duur (openbare weg) oefening
- Laad- en losprocedure

Wat als ik niet manipuleer of vervoer volgens de nota ?

- Handhaving (verbalisering) en sociaal argwaan voorbeeld
- Verschillende wetgevingen
Codex Welzijn op het werk
Milieuwetgeving

Afvalwetgeving	
ADR wetgeving	
Verkeerswetgeving bij overladen en/of ladingzekeren	
- Boete-catalogus Vlaanderen, BHG en Wallonië	demo
Welke PBM gebruik ik wanneer ?	demo
- Standaard PBM	
- Gebruik noodkit PBM asbest	
Waarom een overall cat III type 5/6 en FFP3	demo
Hoe gebruik ik mijn PBM correct ?	oefening
- chauffeurskit PBM EH ; handschoenen, overschoenen,	
tyvec overall , tape, FFP3, asbest-afvalzak, veiligheidsbril	
- Correct aandoen en sanitaire maatregelen na gebruik PBM (steekkaart)	oefening
Conflicten en calamiteiten	
- Steekkaart/one-pager	oefening
Incidenten – accidenten – ongevalsrapport	
Een ongeval, wat nu ?	
Een incident, wat nu ?	
- Vaak gemaakte fouten en misverstanden	
Beoordeling situatie	oefening
Afsluitende evaluatietest inhoud opleiding (individueel)	oefening
Afsluiting opleiding met vraagstelling en varia en evaluatie opleiding/docent	

Integratie “veilig vervoeren van asbestafval” in opleiding eenvoudige handelingen – conceptversie

Dit voorstel is uitgewerkt door Dirk Bulens, coördinator Tecno Bouw, verstrekker van verschillende theoretische en praktische asbestopleidingen

Theorie en praktijk: streven naar tijdsinvulling 50/50

inhoudstafel

Inleiding

Kadering opleiding 8u met wettelijke gebondenheid

Wat is asbest ?

soorten asbest
serpentijnen

chrysotyl
amfibolen
crocidoliet
amosiet
andere asbestsoorten

eigenschappen asbest

hechtgebonden en niet hechtgebonden
herkennen van asbestverdachte materialen
interne melding

oefening
oefening

Gezondheidsrisico's

een onzichtbare vijand
onomkeerbare ziektes
roken
grenswaarden evolutie
jaarlijks onderzoek risico asbest
beroepsmatige en niet beroepsmatige blootstelling
handelingen die tot blootstelling kunnen leiden
Fedris

Regelgevend kader

Codex welzijn op het werk, boek 6 (federaal)
- relatie werkgever/werknemer vs zelfstandige vs particulier
- PC 124 (bouw) , PC 111 (metaal) PC 140.03 (wegvervoer en logistiek) en zelfstandigen
- Andere doelgroepen die met asbest in contact komen (bvb intercommunales, verhuurfirma's, beheerders containerparken, renovatie, schrijnwerkers, loodgieters, installatiebedrijven, nutsvoorzieningsbedrijven, ADI's ...)

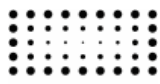
Milieuwetgeving (gewestelijk)
ADR (Europees)
Afvalwetgeving (gewestelijk)
Nota sectorprotocol
Handhaving (verbalisering) en sociale argwaan

Wat zijn eenvoudige handelingen ?

Asbest attest vs asbest inventaris
Algemene maatregelen bij blootstelling aan asbest (Codex)
Melding
Register
Gezondheidstoezicht
Informatie aan de werknemers
Opleiding van de werknemers
preventiemaatregelen
veilige werktechnieken
meettechnieken en bemonstering

wat zijn geen eenvoudige handelingen?

hermetische zone
couveusezak
grondpartijen en afdruiptzones, sediment waterputten

Embuild

ANTWERPEN

verbodsbepalingen

Beschermingsmaatregelen eenvoudige handelingen

Persoonlijke beschermingsmaatregelen

oefening

Adembescherming en filter

Veiligheidsschoenen/laarzen

Wegwerpoverall ,werkhandschoenen, bril

Helm

Collectieve beschermingsmaatregelen

oefening

Hygiënische maatregelen

oefening

Checklist eenvoudige handelingen

oefening

Noodprocedure en EHBO

Afvoer en vervoer van asbest

Dubbel verpakking

Welke recipiënten zijn geschikt ?

oefening

Zakken

Platenzakken

Bigbags

Containerliners

Acceptatiecriteria voor manipulatie en transport

oefening

Laad- en losprocedure

Verkeerssignalisatie ifv duur (openbare weg)

oefening

Vereiste transportdocumenten

Vaak gemaakte fouten en misverstanden

Beoordeling situatie

oefening

Afsluitende evaluatietest

individueel

Bijlage Parameters asbestzakken

BIJLAGE II PARAMETERS ASBESTZAKKEN - CONTAINERBAGS BIJLAGE BIJ SECTORPROTOCOL VEILIG TRANSPORT ASBESTAFVAL

Artikel 6 van het sectorprotocol bevat voorschriften voor de verpakking van het asbestafval dat volgens dit protocol vervoerd wordt:

verpakking: het gebruik van bigbags en containerbags die garanderen dat geen gevaarlijke hoeveelheden inadembare asbestvezels kunnen vrijkomen tijdens het transport en toepasbaar door de producenten: voor bigbags tot 3 m³ (kleinere hoeveelheden asbestafval) moeten UN-gekeurde bigbags conform ADR gehanteerd worden, voor containerbags (grotere hoeveelheden asbestafval) moeten de recipiënten voldoen aan de parameters opgelijst in bijlage II. (Bijlage II: parameters en niet limitatieve lijst van producenten; aanpasbaar door het periodiek stuurgroepoverleg (artikel 7) bij nieuwe ontwikkelingen);

Deze bijlage II bevat de parameters voor containerbags.

1 CONTAINERBAGS

Met containerbags bedoelen we flexibele recipiënten, groter dan 3 m³, voor vervoer van asbestafval in een container of kipper. De containerbag is speciaal ontworpen om exact in de transportcontainer te passen en wordt in de container zelf gevuld.

2 ALGEMENE SPECIFICATIES

De containerbags voor het vervoer van asbestafval zijn steeds dubbelwandig: een polypropyleen (PP) zak (al dan niet met coating) met LDPE liner erin. Ook een dubbele PP zak met coating is mogelijk.

De zak is stofdicht en biedt weerstand aan perforatie of scheuren door het asbestafval vanwege eventuele scherpe hoeken of ruwheid;

De stevigheid en constructiewijze moet aangepast zijn aan de capaciteit en het gebruik waarvoor de zak is bestemd. De containerbag is voldoende resistent om in geladen toestand en normale transportcondities te weerstaan aan schokken en spanningen.

Er mag onder normale vervoersomstandigheden geen verlies van inhoud voorkomen.

Sluiting met dubbele veiligheid is aanbevolen zodat bij falen van 1 van beide sluitmechanismes er geen verlies van stofdeeltjes kan optreden. Het gebruik van containerbags met een ritssluiting wordt verplicht vanaf 30 juni 2025. Containerbags zonder ritssluiting die al besteld werden voor 1 januari 2025 mogen verder gebruikt worden tot en met 30 juni 2026.

Alle genaaide verbindingen hebben een geborgd uiteinde. De naden en sluitingen zijn stofdicht.

De zak moet weerstaan aan veroudering en degradatie door UV-straling, klimaatomstandigheden en inhoud.

Het asbestlogo (asbest-a) is duidelijk zichtbaar, minimaal aan bovenzijde.

De maximale vulgraad van de zak is aangeduid om overladen te voorkomen en een correcte sluiting te verzekeren.

3 DETAILSPECIFICATIES

Polypropyleen-zak:

- minimale dikte 160 µm
- coating: minimaal top skirt & flap

Liner:

- minimaal 50 µm LDPE of PP-film

Naden: overlock en safety stitch

Bescherming: UV-bestendig 150 KLY - ISO 21898

Max. lading: 10 ton

